

2 Gronden voor inbewaringstelling

Bewaring kan volgens art. 26, eerste lid, Vw, worden toegepast indien het belang van de openbare rust, van de openbare orde of van de nationale veiligheid zulks vordert met betrekking tot:

- a. vreemdelingen wier uitzetting is gelast;
- b. vreemdelingen ten aanzien van wie ernstige reden bestaat om te verwachten dat hun uitzetting zal worden gelast;
- c. vreemdelingen aan wie het niet krachtens een der bepalingen van de artt. 8-10 Vw is toegestaan in Nederland te verblijven, hangende de beslissing op een verzoek om een vergunning tot verblijf, een vergunning tot vestiging of een toelating als vluchteling.

Toepassing van inbewaringstelling moet gerelateerd zijn aan feiten en/of omstandigheden de persoon van de vreemdeling betreffende en vindt daarin haar begrenzing.

Steeds zal een zorgvuldige afweging moeten plaatsvinden tussen het belang van de openbare rust, van de openbare orde of van de nationale veiligheid en het individuele belang van de vreemdeling.

Een onjuiste afweging van belangen zal krachtens art. 40, vierde lid, Vw, grond opleveren voor de opheffing van de bewaring door de rechtbank.

2.1 Het belang van de openbare orde

Het belang van de openbare orde kan de bewaring bijvoorbeeld vorderen:

- indien het gevaar bestaat dat de vreemdeling zich door 'onder te duiken' aan zijn uitzetting zal onttrekken;
- indien de criminele antecedenten van de vreemdeling daartoe aanleiding geven;

N.B.

bewaring op grond van de Vreemdelingenwet mag niet voor strafvorderlijke doeleinden worden toegepast.

- indien de vreemdeling Nederland op illegale wijze is binnengekomen en zich in strijd met de vreemdelingenwetgeving gedurende geruime tijd aan het toezicht op vreemdelingen heeft onttrokken door zich niet aan te melden;

- indien de vreemdeling zich niet gehouden heeft aan de bestaande plicht tot periodieke aanmelding ingevolge art. 17, tweede lid, onder b, Vw j° art. 70, Vb of de aan hem krachtens art. 17, derde lid, Vw, opgelegde meldingsplicht niet nakomt;
- indien de vreemdeling weigert aan zijn identificatie mee te werken, terwijl (nog) niet vaststaat dat hij in Nederland mag verblijven;
- indien de vreemdeling verzoeken om verblijf bij verschillende hoofden van plaatselijke politie heeft ingediend en verschillende personalia heeft opgegeven, of indien hij zich zonder noodzaak heeft ontdaan van zijn reisdocumenten;
- indien de vreemdeling in verband met zijn verzoek om verblijf onjuiste of tegenstrijdige gegevens heeft verstrekt met betrekking tot zijn identiteit of de reis naar Nederland.

mw ||
80

Gevallen waarin grond kan zijn om de maatregel van bewaring niet toe te passen, omdat het belang van de openbare orde dat niet vordert, kunnen zijn:

- betrouwbaar te achten particulieren of instanties stellen zich garant voor de onderbrenging van de vreemdeling gedurende de tijd dat nog over diens uitzetting moet worden beslist of verwijdering nog niet kan worden geëffectueerd;
- er bestaat geen uitzicht op dat de vreemdeling naar enig land kan worden verwijderd, met name omdat hij niet in het bezit is van geldige reispapieren en het ook niet mogelijk wordt geacht zulke papieren voor hem te verkrijgen;
- de vreemdeling heeft een vaste woon- of verblijfplaats in Nederland.

Bewaring mag bovendien niet worden toegepast uitsluitend op overwegingen van algemene aard.
De gronden moeten immers de persoon van de vreemdeling betreffen.

2.2 Het belang van de openbare orde en nationale veiligheid

In de meeste gevallen waarbij bewaring wordt overwogen zal dat het belang van de openbare orde en niet dat van de openbare rust en van de nationale veiligheid betreffen.

Indien er aanleiding is inbewaringstelling op deze laatste twee gronden te baseren kan dat niet dan na een bijzondere aanwijzing van de Minister van Justitie (zie A 2).

2.3 Vreemdelingen wier uitzetting is gelast

Vreemdelingen wier uitzetting is gelast kunnen met inachtneming van het hiervoor onder 2, 2.1 en 2.2 gestelde in bewaring worden gesteld.

Zie voor wat betreft de last tot uitzetting A 6 onder 5.

In dit verband wordt de aandacht gevestigd op het bepaalde in art. 23, vijfde lid, j° art. 48, tweede lid, VV.

2.4 Vreemdelingen wier uitzetting te verwachten is

Vreemdelingen ten aanzien van wie ernstige reden bestaat om te verwachten dat hun uitzetting zal worden gelast kunnen met inachtneming van het hiervoor onder 2, 2.1 en 2.2 gestelde in bewaring worden gesteld. Het gaat hier meestal om vreemdelingen aan wie krachtens de artt. 8-10 Vw verblijf is toegestaan, maar van wie te verwachten is dat hun verblijf zal worden beëindigd en hun uitzetting zal worden gelast.

Een ernstige reden om te verwachten dat de uitzetting zal worden gelast zal o.a. bestaan, indien de vreemdeling niet voor (voortgezet) verblijf in aanmerking kan komen (bijvoorbeeld in geval van crimineel gedrag) en hij behoort tot een der categorieën van vreemdelingen ten aanzien van wie de Minister van Justitie zich de beslissingsbevoegdheid omtrent het (voortgezet) verblijf heeft voorbehouden (zie A 4 onder 5.8.3). Zolang de vreemdeling houder is van een geldige vergunning tot verblijf mag geen last tot uitzetting worden gegeven.

2.5 Vreemdelingen op wier verzoek om een verblijfstitel nog niet is beslist

Vreemdelingen aan wie het niet krachtens een der bepalingen van de artt. 8-10 Vw is toegestaan in Nederland te verblijven, hangende de beslissing op een verzoek op een vergunning tot verblijf, een vergunning tot vestiging of een toelating als vluchteling kunnen met inachtneming van het hiervoor onder 2, 2.1 en 2.2 gestelde in bewaring worden gesteld.

Een geval als hierbedoeld kan zich voordoen, indien een vreemdeling een verzoek om een vergunning tot verblijf dan wel een verzoek om toelating als vluchteling heeft ingediend en uitzetting (nog) niet kan plaatsvinden omdat de bevoegdheid tot het nemen van de beslissing op dit verzoek (en dus ook de bevoegdheid tot het geven van een last tot uitzetting) bij de Minister van Justitie berust; uiteraard moet ook in geval als hier bedoeld het belang van de openbare orde de bewaring vorderen.

2.6 Zo beperkt mogelijke toepassing van de bewaring

Bewaring is voor de vreemdeling een ingrijpende maatregel. ^{(zeer) ← het jan 85}

De toepassing ervan moet in het algemeen tot het strikt noodzakelijke beperkt blijven.

Alvorens tot vrijheidsbeneming wordt overgegaan moet steeds worden nagegaan of niet met een lichter controlemiddel, als bijvoorbeeld het opleggen van een meldingsplicht (art. 17 Vw en 70 Vb) kan worden volstaan.

2.7 Bewaring van jeugdige personen

De noodzaak van een zo beperkt mogelijke toepassing van de bewaring (zie 2.6) bestaat in versterkte mate wanneer het gaat om jeugdige personen (jonger dan 16 jaar).

Alvorens tot vrijheidsbeneming over te gaan moet steeds worden bezien of niet kan worden volstaan met de aanzegging te verblijven op een bij de vreemdelingendienst bekend opvangadres (bv. bij familie, kennissen of andere particuliere personen).

Met betrekking tot de bewaring van jeugdige personen zijn voorts de volgende regels van toepassing:

- a. Jeugdige vreemdelingen beneden de leeftijd van twaalf jaar mogen niet op grond van de Vreemdelingenwet in een politiecel of een huis van bewaring in bewaring worden gesteld, tenzij de tevens in bewaring gestelde ouder(s) van de vreemdeling erop staat(n) de kinderen bij zich te houden.
In dat laatste geval moet de bewaring direct ten uitvoer worden gelegd in een huis van bewaring of een bureau van politie waar een soepel regiem mogelijk is.
- b. Alleenstaande jeugdige vreemdelingen in de leeftijd van twaalf tot zestien jaar kunnen slechts op grond van de Vreemdelingenwet in bewaring worden gesteld, indien de tenuitvoerlegging zo spoedig mogelijk (uiterlijk binnen vier dagen) kan plaatsvinden in een inrichting voor kinderscherming.
- c. Jeugdige vreemdelingen in de leeftijd van twaalf tot zestien jaar die met hun ouder(s) in Nederland verblijven, kunnen slechts met deze(n) op grond van de Vreemdelingenwet in bewaring worden gesteld indien binnen vier dagen overbrenging mogelijk is naar een huis van bewaring, waar een soepel regiem kan worden toegepast.
- d. Uitzondering op hetgeen onder a, b en c is gesteld kan slechts worden gemaakt nadat het hoofd van plaatselijke politie daarvoor in het concrete geval toestemming heeft verkregen van het ministerie van Justitie.

2.8 Geen toepassing bewaring

Bewaring dient in ieder geval achterwege te blijven (of te worden beëindigd) zodra de vreemdeling te kennen geeft Nederland te willen verlaten en hiertoe voor hem ook de gelegenheid bestaat (art. 26, tweede lid, Vw).

Deze gelegenheid zal bestaan indien de noodzakelijke uitzetting aanstonds kan worden uitgevoerd en de vreemdeling in het bezit is van een reisdocument, geldig voor de toelating tot het land waarheen hij zich wil begeven; het bezit van zo'n document is uiteraard niet vereist indien het betrokken land krachtens internationale regeling verplicht is, de vreemdeling ook zonder geldig reispapier over te nemen.

3 Duur van de bewaring

In art. 26, derde lid, Vw wordt met betrekking tot de duur van de bewaring een onderscheid gemaakt tussen het al dan niet bestaan van een last tot uitzetting. Is de uitzetting gelast dan is de bewaring op grond van art. 26, eerste lid, onder a, Vw niet aan een termijn gebonden.

Indien de vreemdeling in bewaring is gesteld met toepassing van art. 26, eerste lid, onder b of c, Vw dan mag de bewaring in geen geval langer dan een maand duren.

Voorts mag de bewaring niet langer duren dan met het oog op het doel van deze maatregel strikt noodzakelijk is.

Het hoofd van plaatselijke politie moet gelet hierop alle maatregelen nemen om de uitzetting op zo kort mogelijke termijn te effectueren (onderzoek naar identiteit, reispapieren, verblijfsspositie, aanvraag reispapieren e.d.).

Er moet gebruik worden gemaakt van de eerste zich voordoende feitelijke mogelijkheid tot uitzetting. De omstandigheid dat een verzoek om opheffing van de bewaring nog bij de rechter aanhangig is (artt. 40-42 Vw., en art. 86 Vb: zie hierna onder 7) staat niet aan de uitzetting in de weg.